

Informatienota raad

Zaaknummer	Z-23-456089
Documentnummer	DOC-24-790978
Van	College
Datum	5 februari 2024
Onderwerp	Gevolgen Spreidingswet voor de gemeente Medemblik



Ter informatie

Kennis nemen van:

Kennis nemen van de gevolgen van de spreidingswet en dat we in Westfriesland de uitvoering daarvan gezamenlijk oppakken.

Aanleiding

Op 23 januari 2024 heeft de 1e Kamer de spreidingswet aangenomen. Door de vaststelling van deze wet, die op 1 februari 2024 van kracht is, is er een wettelijke taak voor alle gemeenten in de opvang van asielzoekers. Doel van deze wet is om te komen tot voldoende opvangplekken en een evenwichtiger verdeling van asielopvang over provincies en gemeenten.

Onlangs is vastgesteld hoeveel opvangplekken nodig zijn voor asielzoekers voor de komende twee jaar. Deze opvangplekken worden (indicatief) verdeeld over de gemeenten op basis van het inwoneraantal en de sociaaleconomische score van een gemeente.

Door de aantallen van de gemeenten in de provincie bij elkaar op te tellen, ontstaat de volgende provinciale opvangopgave:

Gemeente	Indicatieve Opgave 2024	Waarvan AMV	Gerealiseerd	CNO /NO	AMV-COA
Alkmaar	603	51			
Bergen	185	16			55
Castricum	240	20			
Dijk en Waard*	526	45	636	50	
Heiloo	155	13			80
Regio Alkmaar	1.709	145	636	130	55
Den Helder	257	22	780	200	104
Schagen	276	23		250	
Hollands Kroon	279	24			
Texel	82	7			
Regio Noordkop	894	76	780	450	104
Hoorn	399	34			
Koggenland	149	13			
Medemblik	263	22		200	
Opmeer	74	6			
Drechterland	125	11			
Enkhuizen	97	8			
Stede Broec	123	10			
Regio WFR	1.230	104	0	200	0
Totaal	3.833	325	1416	780	159
Totaal gerealiseerd	2355				

AMV = alleenstaande/alleengaande minderjarige vluchteling



Deze opgave staat los van en komt bovenop de taakstelling voor het huisvesten van de statushouders.

De capaciteitsraming is indicatief. Gemeenten bespreken aan de provinciale regietafels (PRT's) hoe zij gezamenlijk die opgave gaan invullen. Zij beslissen hier onderling welke gemeenten opvang gaan leveren en met hoeveel plekken. Reeds bestaande opvangplekken - of die binnen 12 maanden beschikbaar komen - van meer dan 100 plekken en langer dan 5 jaar tellen, als gemeenten dat willen, mee bij de invulling van de eigen provinciale opgave. De commissarissen van de Koning (CdK's), in hun rol als Rijksorgaan, coördineren deze gesprekken.

Tot 1 november 2024 zal het Rijk bij de provincies op willen halen dat aan de taakstelling voldaan kan worden.

Voor 1 november levert de CdK een verslag op aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid. De bewindspersoon stelt uiteindelijk een verdeelbesluit vast.

Alleen als het gemeenten niet lukt om gezamenlijk de hele provinciale opgave in te vullen, dan kan de staatssecretaris zelf gemeenten aanwijzen, en daarmee verplichten, om asielzoekers op te gaan vangen. Na 2 jaar start de cyclus opnieuw met het ramen van de hoeveelheid opvangplekken.



Hoe werkt de spreidingswet

In deze Infographic is schematisch samengevat hoe de spreidingswet werkt.





Ministerie van Justitie en Veiligheid

Hoe werkt de Spreidingswet?

-Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen-

Capaciteitsraming, provinciale opgaven en inbreng opvangplekken door gemeenten*

Fase 1: duur 9 maanden



Berekenen en bekendmaken hoeveel opvangplekken er landelijk nodig zijn. De opvangplekken worden in twaalf provinciale opgavengaven verdeeld. Deze provinciale opgaven komen tot stand op basis van een verdeelsleutel naar inwoneraantal en sociaal-economische status (SES-WOA score) per gemeente.



Op de provinciale opgave wordt het aantal bestaande duurzame opvangplekken** of die in de daaropvolgende 12 maanden beschikbaar komt in mindering gebracht.

Gemeenten gaan aan de Provinciale Regietafel (PRT) onder leiding van de Commissaris van de Koning met elkaar in gesprek over de verdeling van alle opvangplekken. Zij beslissen hier onderling welke gemeenten opvang gaan leveren en met hoeveel plekken.



Verdeelbesluit: verdeling opvangplekken over gemeenten per provincie

Fase 2: duur 2 maanden



Ja

Hebben gemeenten de provinciale opgave volledig verdeeld en is deze verdeling uitvoerbaar?

Nee



Staatssecretaris JenV legt door gemeenten gemaakte verdeling vast in verdeelbesluit

Staatssecretaris JenV maakt zelf verdeelbesluit

Realisatie nieuwe opvangplekken*

Fase 3: duur 6 maanden

Gemeenten stellen de opvangplekken beschikbaar.



De wetscyclus (van capaciteitsraming tot de volgende capaciteitsraming) duurt 2 jaar.

* Uitkeringen

Gemeenten kunnen een vrij besteedbare uitkering krijgen voor de duurzame opvangplekken die zij beschikbaar stellen boven hun indicatieve deel. Ook kunnen ze een vrij besteedbare uitkering krijgen voor bijzondere opvangplekken (bijvoorbeeld voor amv's). Daarnaast kunnen provincies en gemeenten een vrij besteedbare uitkering krijgen voor elke opvangplek die zij beschikbaar stellen boven de drempelwaarde van 75% van de provinciale opgavengave.

** Duurzame opvangplekken

Op dit moment is er al een bestaande duurzame opvangvoorraad: locaties die er nu zijn of die binnen 12 maanden beschikbaar komen van meer dan 100 plekken die langer dan 5 jaar beschikbaar zijn. Deze opvangplaatsen tellen mee bij de invulling van de eigen provinciale opgave. Dat is wat wordt bedoeld met 'in mindering brengen op'.



Wat betekent het voor de gemeente Medemblik



Op basis van haar inwoneraantal en de sociaal-economische factor is voor Medemblik een taakstelling voor 2024 en 2025 vastgesteld van 263 asielzoekers waarvan 22 alleenstaande minderjarige vluchtelingen.

Tijdens de themabijeenkomst van 26 juni 2023 heeft u in meerderheid al aangegeven een actieve rol te willen pakken ter attentie van de vluchtelingenopvang en vooral door regionale samenwerking hier invulling aan te willen geven. Alle Westfriese gemeenten hebben tijdens hun raadsvergaderingen hetzelfde belang geuit. Sindsdien hebben de gemeenten actief de samenwerking gezocht en gezamenlijk gesproken over hoe de samenwerking vorm moet krijgen en onder welke voorwaarden. Dit is opgenomen in een procesvoorstel voor regionale samenwerking.

Dit voorstel beoogt het proces te beschrijven om tot keuzes te komen waarbij per gemeente de gevolgen van individueel handelen ten opzichte van regionale samenwerking goed in beeld gebracht worden. De gelijktijdige vaststelling van het procesvoorstel door de colleges van de WF gemeenten kondigt de gezamenlijke start van de regionale samenwerking aan t.a.v. de vluchtelingenopvang. Daarom is het de bedoeling dat alle colleges van de West-Friese gemeenten dit procesvoorstel op dezelfde dag in hun vergaderingen vaststellen. Het procesvoorstel wordt eind februari 2023 aan alle WF colleges aangeboden ter vaststelling en in april a.s. ter behandeling aan de Raad van Medemblik.

Regionale samenwerking

Elke Westfriese gemeente heeft de opgave om op haar grondgebied te inventariseren wat mogelijke locaties kunnen zijn voor de duurzame opvanglocaties voor vluchtelingen.

Met de spreidingswet is het mogelijk voor gemeenten om onderling afspraken te maken over hoe de opvang eruit komt te zien. Daarbij kan de ene gemeente bijvoorbeeld meer huizen voor statushouders aanbieden. In een andere gemeente kan bijvoorbeeld een geschikte locatie voor een opvangcentrum staan in combinatie met een tijdelijke voorziening voor AMV'ers of statushouders.

Nu voor alle Westfriese gemeenten een indicatie is gegeven van de capaciteitsraming kunnen de Westfriese gemeenten gezamenlijk aan de slag gaan met de vluchtelingenopgave. Het regionale plan Westfriesland zal voor de zomer klaar moeten zijn en vervolgens na vaststelling door de gemeenteraden aan de CdK worden aangeboden

Kernboodschap

Kennis nemen van de gevolgen van de spreidingswet en dat we in Westfriesland de uitvoering daarvan gezamenlijk oppakken.

Consequenties

De gelijktijdige vaststelling van het procesvoorstel door de colleges van de Westfriese gemeenten kondigt de gezamenlijke start van de regionale samenwerking aan t.a.v. de vluchtelingenopvang. Daarom is het de bedoeling dat alle colleges van de Westfriese gemeenten op dezelfde dag in hun vergaderingen vaststellen. Indien er geen gezamenlijk commitment ligt van alle Westfriese gemeenten, zal opnieuw overlegd moeten worden over hoe de Westfriese gemeenten de gezamenlijke opgave zien met betrekking tot de vluchtelingenopvang.

Vervolg

Tijdens de themabijeenkomst van 26 juni 2023 heeft u in meerderheid al aangegeven een actieve rol te willen pakken ter attentie van de vluchtelingenopvang en vooral door regionale samenwerking hier invulling aan te willen geven. Het procesvoorstel voor regionale samenwerking wordt eind februari 2023 aan alle WF colleges aangeboden ter vaststelling en in april ter behandeling aan de Raad van Medemblik.

Bijlagen

--

